

หนังสือ The Last Lecture

วรากรณ์ สามโกเศศ

วันที่ 23 ตุลาคม พ.ศ. 2551

เมื่อกลางเดือนกันยายน ปี 2007 Dr. Randy Pausch ศาสตราจารย์ด้านคอมพิวเตอร์คนหนึ่งของมหาวิทยาลัย Carnegie Mellon ซึ่งเป็นมหาวิทยาลัยชั้นนำของสหรัฐอเมริกาในด้านเทคโนโลยีได้รับเชิญให้ตอบคำถามสมมุติว่า "ถ้าคุณรู้ว่ากำลังจะตาย คุณมีข้อคิดอุดมปัญญา (wisdom) ไດที่อยากมอบไว้ให้แก่โลก" คำถามนี้ตั้งให้เหล่านักวิชาการชั้นนำของโลกที่ได้รับเชิญขบคิดและนำมาบรรยายในชุดการบรรยายที่เรียกว่า "Last Lecture" ของมหาวิทยาลัย Camegie Mellon

ในวันนั้นมีนักศึกษาและผู้สนใจเข้าฟังกันแน่นขนัดเป็นพิเศษกว่า 500 คน เนื่องจาก Randy Pausch ผู้บรรยายมิได้ตอบคำถามสมมุติ หากกำลังตอบคำถามจริงเพราะเขากำลังจะตายเพราะป่วยเป็นมะเร็งในตับอ่อนที่ร้ายแรง

เขาบรรยายได้อย่างประทับใจคนฟังมากในหัวข้อ "Really Achieving your Childhood Dreams" ซึ่งต่อมาปรากฏในอินเทอร์เน็ตให้คนทั้งโลกได้ชม ภายในเดือนแรกมีคนเข้าชมกว่า 1 ล้านครั้ง และในปัจจุบันมีผู้เข้าชมกว่า 6 ล้านครั้ง Randy Pausch เป็นที่ชื่นชมเพราะเขาไม่ได้รอความตาย หากทำให้ความเจ็บป่วยของเขามีความหมายต่อคนอื่น เขาณรงค์หาทุนเพื่อวิจัยมะเร็งในตับอ่อน ให้กำลังใจเพื่อนผู้ป่วยโรคมะเร็งให้สู้ชีวิต ให้การแก่กรรมาธิการของวุฒิสภาเพื่อสนับสนุนการให้เงินทุนสำหรับโรคมะเร็งตับอ่อน ฯลฯ รวมถึงตอบคำถามชีวิตในนิตยสาร Time ออกโทรทัศน์รายการต่างๆ ทั้งหลาย คนรู้จักเขามากที่สุดจากการบรรยาย Last Lecture

หลังการบรรยายเขาเขียนหนังสือร่วมกับ Jeffrey Zaslow ชื่อ The Last Lecture โดยเป็นเรื่องราวของชีวิตของเขาตลอดจนเนื้อหาจากการบรรยายครั้งนั้น และหลายสิ่งที่เขาอยากฝากให้บรรดาพ่อแม่ คณาจารย์ในมหาวิทยาลัยที่สอนลูกศิษย์อยู่ทุกเมื่อเชื่อวัน และคนทั่วโลกได้รับทราบสิ่งที่เขาได้เรียนรู้ในชีวิต 47 ปี ของเขา

หนังสือ The Last Lecture ขายดีมาก วางตลาดได้ 13 วัน 400,000 เล่ม ก็ขาดตลาดจนต้องพิมพ์ใหม่อีกหลายครั้ง เป็นเบสเซลเลอร์ของนิวยอร์กอยู่นับสิบอาทิตย์ เป็นที่กล่าวขวัญกันทั่วโลก แปลเป็นภาษาต่างประเทศแล้วกว่า 17 ภาษา เชื่อว่าจะขายได้นับล้านๆ เล่มแน่นอน

สำหรับบ้านเราได้มีการแปลหนังสือเล่มนี้ออกมาวางตลาดแล้วในงานสัปดาห์หนังสือแห่งชาติที่เพิ่งเลิกไป ผู้แปลคือวนิษา เรซ หรือหนูดี (หนังสือของเธอที่สอนเด็กให้เรียนหนังสือเป็นชื่อ "อัจฉริยะ.....เรียนสนุก" ได้รับความนิยมอย่างมากจนมีเล่ม 2 และเล่ม 3 กำลังจะตามมา) ในชื่อ "เดอะลาสต์เล็กเชอร์" และขายดีมากจนได้ลำดับต้นๆ ของยอดขายหนังสือใหม่ซึ่งออกในงานนี้

เสน่ห์ของ Randy Pausch อยู่ตรงที่เขาไม่มีความขมขื่นกับชะตาชีวิต แต่หากเต็มไปด้วยความตื่นตันใจกับความช่วยเหลือที่ทุกคนให้แก่เขา หลายคนได้อ่านต้องทึ่งเพราะทั้งน้ำตาด้วยอารมณ์ขันและความโหดร้ายของชะตากรรม และด้วยความทึ่งในข้อคิดในเรื่องชีวิตและการใช้ชีวิตเช่น "คนอย่างผมถ้าไม่ใกล้ตายเขาก็คงไม่เชิญมาพูด Last Lecture แน่แน่นอน" "ตอนนี้มีก้อนเนื้ออกอยู่บนตบผม 10 จุด เมื่อเกือบ 2 ปีก่อนหมอเคยบอกว่ายู่ได้อีกประมาณ 3-6 เดือน คราวนี้คุณก็ลองใช้คณิตศาสตร์ง่ายๆ ตัดสินแล้วกันว่าผมพอสูมมันได้ไหม" "คุณไม่มีทางรู้ว่าวันใดคุณจะรู้ว่าเมื่อเวลาเหลืออยู่น้อยกว่าที่คุณคิด"

เขาบอกว่าเขาเกิดมาพร้อมกับลอตเตอรี่ใบที่ถูกรางวัล พ่อแม่ของเขาเลี้ยงดูเขาอย่างสนับสนุนการสร้างจินตนาการของลูกท่ามกลางความรัก (อนุญาตให้ลูกเขียนภาพบนฝาผนังห้องนอนได้ตามจินตนาการ) เล่าเรื่องราวอย่างสนุกให้ลูกฟัง พร้อมกับมีพจนานุกรมไว้อ้างอิงเสมอข้างโต๊ะกินข้าวเพื่อย้ำให้ลูกค้นคว้า และสอนเรื่องคุณค่าให้แก่ลูกๆ ในเรื่องความมั่งคั่ง การให้ เช่น คำประกันการสร้างหอพักในชนบทของประเทศไทยซึ่งสร้างขึ้นเพื่อช่วยให้เด็กหญิงไม่ต้องลาออกจากโรงเรียนและกลายเป็นหญิงบริการ

Randy Pausch เตรียมตัวตายอย่างละเอียดรอบคอบ เพราะภรรยาเขาในวัย 41 ปี ต้องเลี้ยงลูกต่อไปถึง 3 คน คือในวัย 6 ขวบ 3 ขวบ และ 22 เดือน เขาเล่าว่าต้อง แอบซ่อนน้ำตาเมื่อนึกถึงว่าจะไม่มีโอกาสได้เห็นลูกเขา เติบโตเป็นวัยรุ่น

เขาพูดคุยกับคนที่พ่อแม่เสียไปตั้งแต่ยังเล็กๆ และพบว่าสิ่ง สำคัญสำหรับคนเหล่านี้ก็คือการที่เขารู้ว่าพ่อแม่รักเขามาก และเขาเป็นคนสำคัญและพิเศษของพ่อแม่อย่างแท้จริง ดังนั้น เขาจึงเขียนหนังสือเล่มนี้เพื่อให้ลูกอ่านเมื่อโตขึ้น ร่วมสร้างประสบการณ์แปลกๆ กับลูกเพื่อให้มีความทรงจำ (ว่ายน้ำร่วมกับลูกและปลาโลมา) มีรูปถ่ายและวิดีโอ มากมาย รวมทั้งจัดทำวิดีโอพิเศษขึ้นเพื่อให้ลูกแต่ละคนได้ รู้ว่าเขารักพวกเขามากเพียงใด

หนังสือเล่มนี้ให้วิธีการเลี้ยงลูกที่น่าสนใจ ตลอดจนวิธีการ สอนของเขาในการดำรงชีวิต แก้ไขปัญหา สร้างทีมเวิร์ก สร้างสมาชิกที่มีคุณค่าของสังคม ฯลฯ หรือแม้แต่การ กล่าวคำขอโทษ

สิ่งสำคัญที่ Pausch ทำให้ผู้อ่านต้องคิดก็คือการตระหนัก ถึงความตายอยู่เสมอ การใช้ชีวิตอย่างมีคุณค่าและอย่าง ตระหนักถึงเวลาที่ทุกคนมีอยู่อย่างจำกัดบนโลกใบนี้

เขาบอกว่าในแง่มุมหนึ่งเขาโชคดีที่ยังรู้ว่าจะมีเวลาเหลือ เท่าใดอยู่ในโลกนี้จนมีโอกาสเตรียมการสำหรับครอบครัว ซึ่งดีกว่าการตายด้วยอุบัติเหตุเสียชีวิตไปทันที ดังนั้น ข้อคิดเช่นนี้จึงนำไปสู่ข้อสรุปว่าทุกคนต้องเตรียมตัวตาย เสมอเพราะอุบัติเหตุที่นั่นเกิดขึ้นได้เสมอกับทุกคน

Pausch บอกว่า Life is to be lived (ใช้ชีวิตให้มีชีวิต) ไม่ว่าชีวิตจะยาวหรือสั้นก็ตามที คุณภาพสำคัญกว่าปริมาณ มากนัก

เขาได้ตายจากไปเมื่อต้นเดือนกรกฎาคมที่ผ่านมา โดยทิ้ง ผลงานทางวิชาการด้าน virtual reality และทิ้ง "ข้อคิด อันอุดมด้วยปัญญา" ไว้ให้พวกเราขบคิด

ถ้าท่านจะอ่านหนังสือที่มีคุณค่าสักเล่มเดียวในปีนี้ ผมขอ แนะนำหนังสือเล่มนี้ที่แปลได้อย่างงดงามครับ